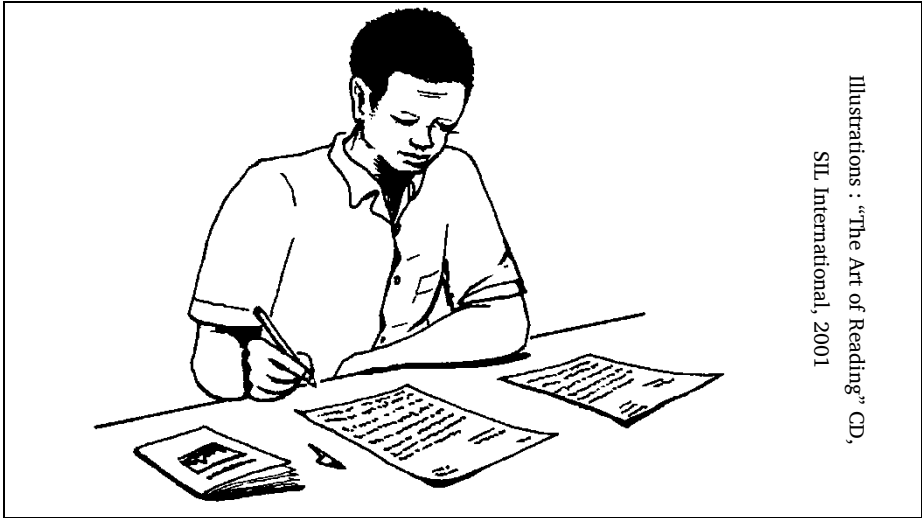

Toyen-yuoi : Byali, tə burú twagəsəm

Illustrations : "The Art of Reading" CD,
SIL International, 2001

Yagədai, bialəbə wosə magərə bə pwam bə twagəsəm. A tən hyambəsə bialəbigə də kə twagəsü bwari cicaritwam dapuoi cicari. Də kə tə kə ya sani biali, a n nwa də pə tingə biali hau. Də yi hirəbə yuoa hyahə, byaləbə pə sui də biali sagə pə nwam twagəsə-suum nwa. Də yi hirəbə tahi, biali twagəsəm touí fei.

M putasi, m hywambəsi, m cambə də m dwopədyebə, m i cuosu də tə yi hogə bə kaam də yi nini bə mwana tə twagəsəm tei disu. I n hyá bə tə twagəsəm pə paanu tuam dai hyini, burú sagə kwa n suunu-hu tuau. Tə sai tə mingə e.

Tə kwandənu bə n fwa tə biali, bə narənu də twagəsəm, bə hunsu də yem, bə pim bə nagə də n toú saba a burú a burú bə sagə pim bə nagə dakobiali n sində-i.

Də tə pim bə yisəkə tə twagəsəm, i hyambə bialəbə bwosi yí pyasa ; bə hyá bə tə hirərəkwoğə pwa fi kwánsa kə bwosi twabə twagəsəm hyahə. Də yi nini n mwanə-i də Afirəkə hyahə syela nam pə kwandə. Tə kaam tə twagəsəm e bə n pugə-i dapuosi yem. Də e n mwanə-i tə yamaa də tə twagəsəm də pə wagi. Hirau pwa maa twagəsəm hyahə bə twagəsə tuam hyahə bə sa paa nin-sugə. I n hyá bə tə də a pə fwa a twagəsəm, a pə nwamə a magərau. A nwanu camfə; camfə toú nia bə sa pə nwam dobə nwa, fə toú fieri bə yí pwi bə sagə pə nwam negə nwa.

Də tə nagə bə kwánsa biali, də pə duum ; tə yi korə cei ahi :

Tə n fwa biali tə n ba bou tahi.

Tə byendə biali dieməm də də yaam baam də tə ba dousə dapwoğə dakoru.

Tə pimə bə yera bialə-saba a burú a burú.

Tə bialə-kawesi kwandənu bə n fwa biali magərə.

Tə n fwa biali kùkuoru.

Matei syeli cambə kwandənu bə hogə bə saba twa n bou biali hahə bə nwanu karətiki yiem ama.

Birí hira dieməm biali hyahə sagə yi mwana də hirau twahə biali yaam də u yi mandə u n pa tahi bə nwanu : meri, sandameri, dàsánsu.....

Meri yiebə sagə kwandənu də bə nagə pirə tuntwamau, bə káam n dyeu twahə biali yaam də də dieməm.

M yiebə ni, də tə pə hogə bə kwánsa tə twagəsəm, bialəbə yi fitə bwosi hyahə, bə twagəsəm sagə fitə.

Ywombətu fuarəsə bialəbə bə bə mwana twagəsə-suum, i yasə tə hogə n ciem bə nwanu twagəsəm tuam.

SAHGUI Tanséka Emile (Sikanu)

Káaməm

1-barə n mwanə-i də hirəbə twabə pə fwa bə burú

twagəsəm?.....

.....
.....

2-barə n mwani n diem-u toyeni adi u ya bə tə twagəsəm

sai mingə e ?.....

.....
.....

3-n diem-u sabi adi u figəsə ceí mangəm tə nəm twángə-hi

bə kwánsa biali. Cagə a n maam-i də i ceí i hyáhə

4-dó a hyambə a pwei-bigə də kə pə fwa biali, a yí kə paa
barə?

5-a hyá biali-hirau də u pə fwa biali? Diem a cagə u bwosi
n nwam-kəm.

